

RIIGITEE TUNNUSTELE VASTAVUSE HINDAMISE ARUANNE

Saku vallas riigimaal asuv kergliiklustee:

11925 Promenaadi kergliiklustee

Koostaja:

Transpordiameti teevara osakond

Tallinn 2026

1. Sissejuhatus

Transpordiameti poolt algatatud ettepaneku järgselt on Saku Vallavalitsus esitanud oma taotluse Harju maakonnas, Saku vallas teega kinnisasjade omandi muutmiseks Saku Vallavolikogu 23.08.2018 otsuse nr 55 alusel.

Volikogu otsus nr 55 käsitleb riigi kergliiklustee 11925 Promenaadi kergliiklustee üleandmist kohalikuks kergliiklustee, riigimaal paiknevate teeregistris registreerimata teede üleandmist kohalikuks teeks ja riigimaa võõrandamist valla kergliiklustee otstarbeks.

Transpordiamet menetleb taotlust voorudena, koostades kõigepealt hindamisaruanded objektidele, kus menetlus saab koheselt jätkuda ilma täiendavate maakorraldustööde läbiviimiseta. Seejärel hinnatakse teega kinnisasju, millel menetlus vahepeal peatub seoses maakorraldustööde teostamisega.

Käesolevas aruandes hinnatakse vallavolikogu otsuse nr 55 alusel riigitee 11925 Promenaadi kergliiklustee riigitee tunnustele vastavust. 11925 Promenaadi kergliiklustee paikneb kahel riigile kuuluval kinnisasjal.

Vastavalt riigivaraseadusele tuleb taotluse menetlemisel välja selgitada, kas taotletav vara ei ole riigivara valitsejale vajalik ja kas vara on vajalik kohaliku omavalitsuse üksusele tema seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Aruandes hinnatakse taotluses käsitletud teede vastavust riigitee tunnustele, et teha järeldusotsus vara riigile vajalikkuse kohta ja riigitee säilitamiseks või kustutamiseks riigiteede nimekirjast.

Üldjuhul tee rajatakse teeomanikule kuuluvale maale. Kuna kergliiklustee vajadus ja asukoht võib olla ajutine ning ehituslik kitsas konstruktsioon ei ole alati piisav eraldi maaüksuse moodustamiseks, või sõidutee vahetus läheduses ei saa ehitustehnoloogilisel põhjusel maatüki omandit jagada, rakendatakse praktikas teemaa omandamise alternatiivina ehitamist võõrale maale kasutusõiguse (piiratud asjaõiguse) alusel.

2. Hindamise aluseks olevad riigitee tunnused

Vastavalt ehitusseadustiku paragrahvile 92 ja Transpordiameti riigitee määramise juhendile analüüsitakse kergliiklustee vastavust muu riigitee neljale tunnusele nende koosmõjus:

2.1 Teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides

Riigiteeks määratud tee peab olema avalikult kasutatav, kuna nii on sätestatud ehitusseadustikus. Avalikult kasutatavat teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid jälgides. Kui tee asukoht ja liikluskeskkond ei võimalda teekasutajale vaba juurdepääsu ja ohutut liiklemist või kui piirangud teeliiklusele ei ole kehtestatud riigi haldusorgani poolt, ei ole tee avalikult kasutatav riigitee. Tee määramisel riigiteeks prevaleerib riigi avalik huvi kohaliku avaliku huvi või erahuvi üle.

Kui tee avalik kasutamine ei ole tagatud, siis teistele tunnustele vastavust ei hinnata ja teed ei saa määrata riigiteeks.

2.2 Teel on valdavalt asulaväline liikluskord

Muu riigitee võimaldab omaette liiklemise kergliiklusteel või muul riigile vajalikul teel, mis pole põhimaantee, tugimaantee, kõrvalmaantee ega ühendustee.

Riigi kergliiklusteele on üldjuhul iseloomulik asulaväline liikluskeskkond. Mootorsõidukite liiklusega riigitee ääres jalakäijate, jalgratturite, pisimopeedide, kergliikurite või robotliikurite liiklemine võimaldatakse neile eraldi ettenähtud liiklusruumis, mis on ehituslikult või liikluskorralduslikult sõiduteest eraldatud.

Kergliiklusteel on riigitee tunnused, kui:

- 1) riigiteel fikseeritud liiklusohutliku koha likvideerimiseks rajatakse kergliiklejatele turvalisem, omaette liikluskeskkond;
- 2) konkreetsele riigiteele kergliiklustee projekteerimismäärade ja Transpordiameti juhendi „Kergliiklustaristu kavandamise juhend“ kohaldamisel tuleb kergliiklejad eraldada mootorsõidukitest ning läheduses pole võimalik kergliiklejate ohutuks liikumiseks kasutada teist olemasolevat avalikult kasutatavat teed.

2.3 Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti

Muu riigitee tagab põhimaanteeks, tugimaanteeks, kõrvalmaanteeks või ühendusteeks mitteliigitava tee kaudu riigile vajaliku sihtkoha ühenduse riigiteede võrguga. Muuks riigiteeks liigitatakse ka riigi kergliiklustee.

Riigi sõidutee kõrval paiknev kergliiklustee on riigitee, kui tagab ühenduse:

- 1) bussipeatusega, rongipeatusega, sadamaga, lennujaamaga, piiripunktiga ja seal „pargi ja sõida“ parklaga;
- 2) suubumiseni läheduses paikneva teise avalikult kasutatava teega;
- 3) riikliku huvikohaga;
- 4) rahvusvahelise EuroVelo või üleriigilise jalgrattamarsruudi sihtkohtadega.

2.4 Transpordiamet saab teomanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust

Tee vastab riigitee tunnusele, kui Transpordiamet teomanikuna saab ühtselt korraldada teehoidu ja kavandada liikuvust kõigi 3 alljärgneva alatunnuse olemasolul:

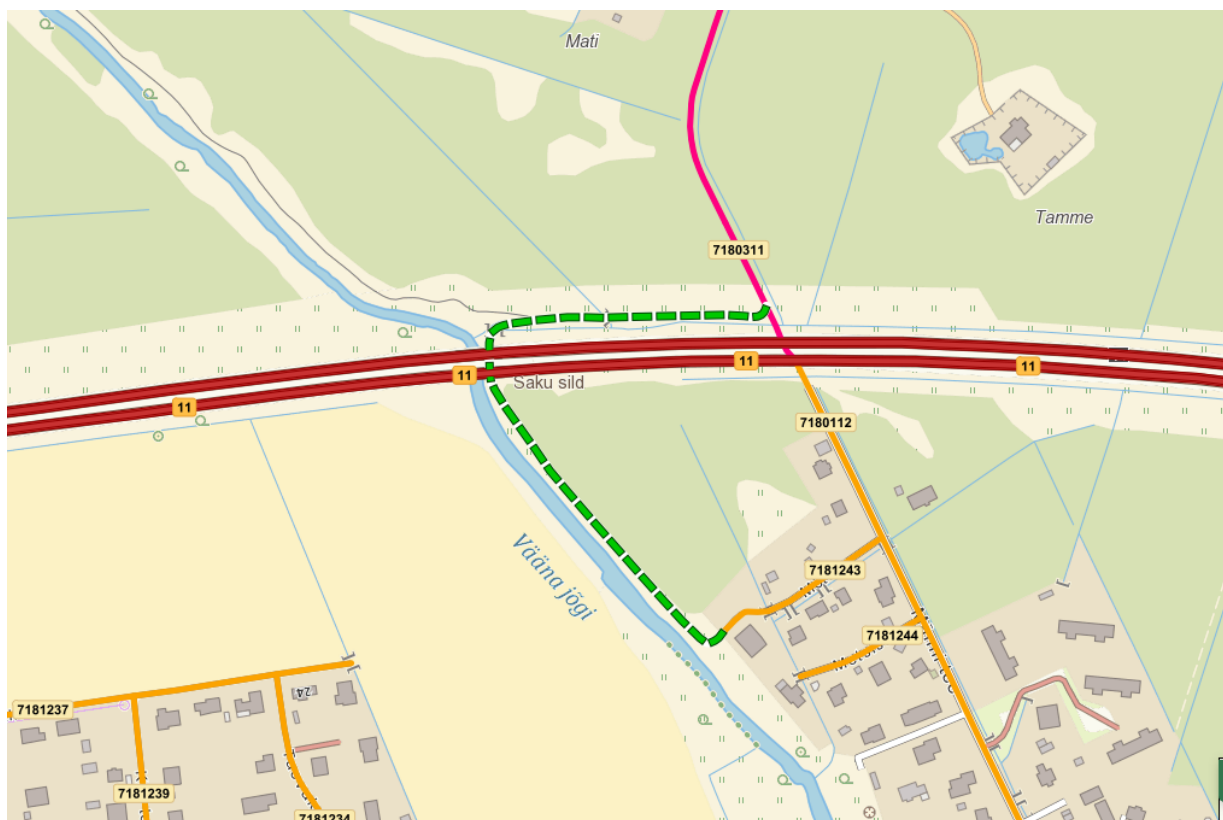
- 1) Transpordiametil koos korrashoiu ettevõtjaga on võimalik mõistlike teehoiukuludega tagada avalikult kasutatava tee seisundinõuete ühtne täitmine teede võrgustikus, arvestades asukohas kehtivate keskkonnakaitse, muinsuskaitse või ehituslike piirangutega ning tehnovõrkude kaitsevööndite kitsendustega.
- 2) Transpordiamet saab liikleja teekonnal kehtestada ühtse ohutu liikluskorralduse ja võimaldada sujuva liikuvuse erinevate transpordiliikide vahel.
- 3) Transpordiameti teenistujatel, lepingupartneri esindajatel ja korrashoiutehnikal on vaba juurdepääs teerajatistele.

Tee hinnatakse riigitee tunnustele vastavaks **kõigi nelja** tunnuse tuvastamisel.

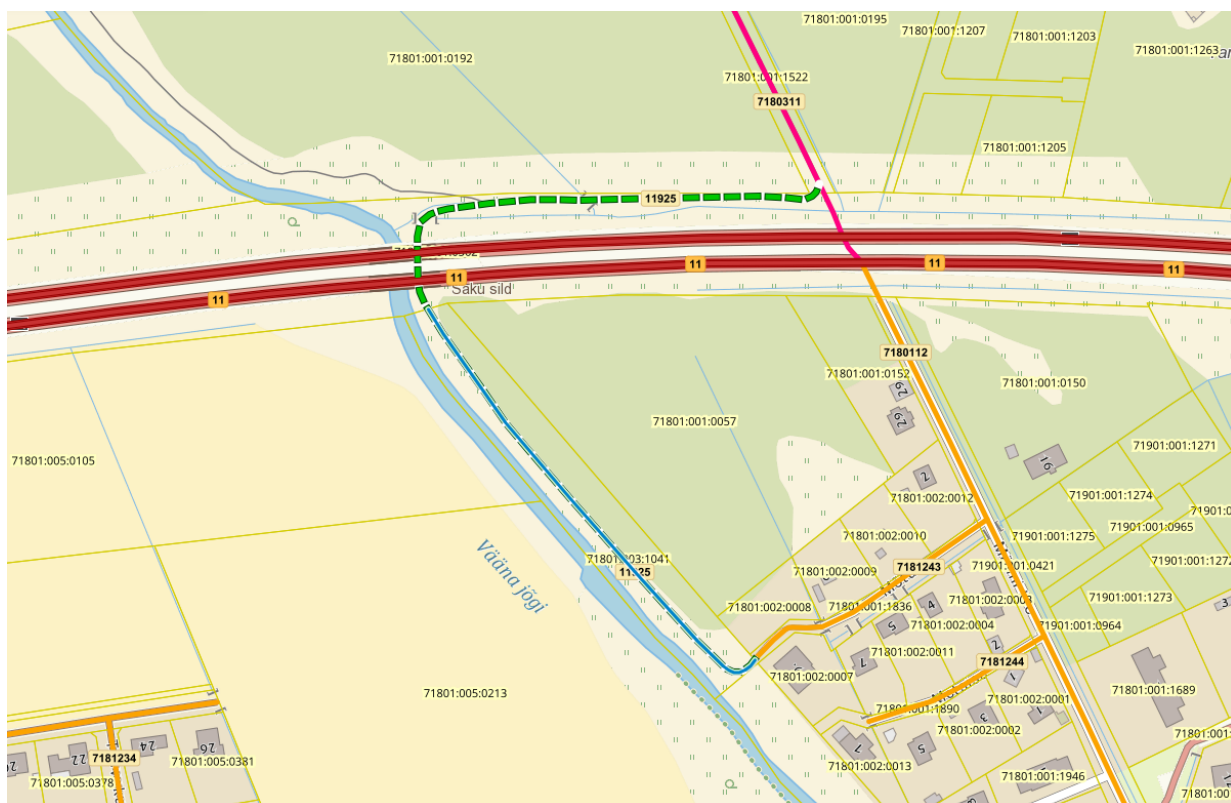
3. 11925 Promenaadi kergliiklustee riigitee tunnuste hindamine

11925 Promenaadi kergliiklustee km 0-0,515 (Joonis 1) tervikuna paikneb riigi transpordimaal Harju maakonnas Saku valla haldusterritooriumil algusega Saku alevik ja lõpuga Tammemäe külas. 0,515 km pikkune, 3 m laiuse asfaltkattega tee on kantud teeregistrisse jalgratta- ja jalgteena. Selle tee 258 m pikkune algusosa (Joonis 2) asub eraldiseisval Promenaadi kinnisasjal (71801:003:1041) ja algab kohalikult teelt 7181243 Mõtuse. Tee lõpuosa km 0,258-0,515 kulgeb riigi põhimaantee 11 Tallinna ringtee kinnisasjal (71801:001:0362) kulgedes Saku silla alt teisele poole põhimaanteed ja siis paralleelselt põhimaantee kuni kohaliku omavalitsuse omandis oleva teeni 7180311 Kullipesa tee.

Tee paiknemine riigiteede ja kohalike teede võrgus on näidatud joonisel 1.

Joonis 1. 11925 Promenaadi kergliiklustee km 0-0,515 asukoht (roheline katkendjoon)

Joonis 2. 11925 Promenaadi kergliiklustee km 0-0,258 asukoht (sinine katkendjoon)

Teemaa kinnisasjade andmed:

- 1) Tartu Maakohtu kinnistusosakonna registriosa number 9984750, katastritunnus 71801:003:1041, pindala 7292 m², lähiaadress Promenaadi, Saku alevik, Saku vald, Harju maakond sihtotstarve transpordimaa 100%. Riigiomand.
- 2) Tartu Maakohtu kinnistusosakonna registriosa number 4913331, katastritunnus 71801:001:0362, pindala 288654 m², lähiaadress 11 Tallinna ringtee, Jälgimäe küla, Saku vald, Harju maakond, sihtotstarve transpordimaa 100%. Riigiomand.

Hindamine tulemused tunnuste lõikes:

3.1 Teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides

Tee on määratud avalikult kasutatavaks selle kandmisega riigiteede nimekirja, mis on kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Avalikult kasutatavat riigiteed ja kohalikku teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides.

Teel ei ole piiranguid või kitsendusi, mis takistaks avalikku kasutamist.

Tee vastab riigitee ja kohaliku tee tunnusele.

3.2 Teel on valdavalt asulaväline liikluskord

Tee alguse 258 m lõigul ehk Saku alevikus kehtib asula sisene liikluskord ja tee lõpu osas asulaväline liikluskord. Tee teenindab riigi põhimaanteega ristuvat kohalikku kergliiklust, kogudes jalakäijate ja jalgratturite liiklusvood teele suubuvatelt teistelt kohalike teedelt. Kergliiklustee projekteerimismäärade ja Transpordiameti juhendi „Kergliiklustristu kavandamise juhend“ kohaldamisel on mootorsõidukite ja kergliiklejate liiklusvoogude ristumisel tagatud ohutus, sh silla aluse ühendusega põhimaantee 11 Tallinna ringtee alt.

Tee ei vasta riigitee tunnusele, kuna seal on valdavalt asulasisene liikluskord ja tee teenindab kohalikku liiklust.

3.3 Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti

Tee ei ole TEN-T üleeuroopalise teedevõrgu, rahvusvahelise E-teede võrgustiku ega Euroopa jalgrattamarsruutide võrgu EuroVelo osa. Tegemist uue rajatud ühendusega kohalike teede 7180112 Männi tee ja 7180311 Kullipesa tee vahele, mis rajati põhimaantee 11 Tallinna ringtee ümberehitamisega 2+2 maanteeks.

Tee ei paikne riigitee tunnustega sõidutee kõrval, vaid on valdavalt omaette tee. Tee ei taga ühendust riigile olulise sihtkohaga. Põhiliseks ühendusfunktsiooniks on kergliiklejatele ohutu ühenduse võimaldamine kahel pool põhimaanteed paiknevate valla asunduste vahel ja liituvate kergliiklusteedega.

Tee ei vasta riigitee ühendusfunktsiooni tunnustele.

3.4 Transpordiamet saab teemanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust

Tee ei ole ühendatud riigiteede võrguga ja Transpordiamet saab seal korraldada teehoidu ja liikuvust vaid kohalikke teid kasutades ja seega on see ebaefektiivne.

Kohaliku tee staatus võimaldaks kohalikul omavalitsusel korraldada ühtselt teehoidu ja liiklust, arendada tehnovõrke, parendada liikuvust kohalike elanike ja ettevõtete huvides.

Tee ei vasta Transpordiametis teehoiu ja liikuvuse ühtse korraldamise tunnusele.

3.5 11925 Promenaadi kergliiklustee riigitee tunnuste hindamise kokkuvõte

Riigitee tunnustele vastavuse hindamine tulemused tunnuste lõikes on tabelis 1.

Riigitee tunnus		11925 Promenaadi kergliiklustee km 0-0,515		
		Vastab	Vastab osaliselt	Ei vasta
1	Teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides		<i>IX</i>	
2	Teel on valdavalt asulaväline liikluskord			<i>X</i>
3	Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti			<i>X</i>
4	Transpordiamet saab teomanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust			<i>X</i>

Tabel 1. 11925 Promenaadi kergliiklustee km 0-0,515 riigitee tunnuste hindamise kokkuvõte. Kokkuvõttes tee ei vasta riigitee tunnustele, kuna tee ei ühenda riigile olulisi sihtkohti ning tee teenindab ainult kohalikku liiklust.

Kergliiklusteel teomaniku ülesannete üleandmine kohalikule omavalitsusele toimub teed teenindava riigi kinnisasja võõrandamisena või piiratud asjaõiguse seadmisega riigimaale. Hinnatav tee paikneb kahel riigile kuuluval maaüksusel. Riigi põhimaanteed teenindav 11 Tallinna ringtee kinnisasi (71801:001:0362) jäetakse riigi omandisse. Ala, mis transpordimaast teenindab riigitee tunnustele mittevastavat 11925 Promenaadi kergliiklusteed, koormatakse isikliku kasutusõigusega Saku valla kasuks.

Saku vald esitab 11925 Promenaadi kergliiklustee 0,257 km pikkuse lõigu osas (aadressil km 0,258 kuni 0,515, mis paikneb katastriüksusel 71801:001:0362) täiendava isikliku kasutusõiguse seadmise taotluse riigimaa kasutamiseks andmiseks (Vormid Transpordiameti kodulehel: [Lubade ja kooskõlastuste taotluste blanketid](#) | [Transpordiamet](#)). Taotluse alusel sõlmitakse vormikohane leping kohaliku tee omaniku ülesannete täitmiseks.

Tee alguslõik aadressil km 0-0,258 (Promenaadi kinnisasi, katastritunnus 71801:003:1041) võõrandatakse vallale koos tealuse maaga.

3.6. Riigitee üleandmisel kaasa antav teehoiu rahastus

Vabariigi Valitsuse 6. veebruari 2015. a määrusega nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ on kehtestatud, et kohaliku omavalitsuse üksusele antakse toetust endiste riigiteede hoiuks 2200 eurot iga alates 2021. aastast üle antud kilomeetri kohta, mis korrutatakse määruse lisas toodud omaette kergliiklustee koefitsiendiga 0,97, mis teeb km maksumuseks 2134 eurot.

11925 Promenaadi kergliiklustee km 0-0,515 teomaniku ülesannete üleandmisel antakse iga-aastaselt kohalikule omavalitsusele riigi poolset toetust summas **1099 €**.

4. Hindamisaruande kokkuvõte

Transpordiameti poolt algatatud ettepaneku järgselt on Saku Vallavalitsus esitanud oma taotluse Harju maakonnas, Saku vallas teega kinnisasjade omandi muutmiseks vallavolikogu otsuse nr 55 alusel.

Volikogu otsus nr 55 käsib riigile kuuluva kergliiklustee 11925 Promenaadi kergliiklustee üleandmist kohalikuks kergliiklusteks ja riigimaa võõrandamist omavalitsusele koos kinnisasjal paikneva rajatisega.

Käesolevas aruandes hinnatati vallavolikogu otsuse nr 55 alusel 11925 Promenaadi kergliiklustee riigitee tunnustele vastavust.

Aruande eesmärgiks oli välja selgitada, kas kinnisvara ei ole riigivara valitsejale vajalik ja kas vara on vajalik kohaliku omavalitsuse üksusele tema seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Üldjuhul tee rajatakse teeomanikule kuuluvale maale. Kuna kergliiklustee vajadus ja asukoht võib olla ajutine ning ehituslik kitsas konstruktsioon ei ole alati piisav eraldi maaüksuse moodustamiseks, või sõidutee vahetus läheduses ei saa ehitustehnoloogilisel põhjusel maatüki omandit jagada, rakendatakse praktikas teemaa omandamise alternatiivina ehitamist võõrale maale kasutusõiguse (piiratud asjaõiguse) alusel. Ka käesoleva hindamisaruande ettepanekutes grupeeriti kergliiklustee rajatiste seadustamine maaga kaheks:

- kergliiklustee paikneb teeomanikule kuuluv alusel;

- kergliiklustee paikneb teise omaniku maal notariaalselt sõlmitava isikliku kasutusõiguse lepingu alusel.

Riigitee tunnustele vastavuse hindamine tuvastas, et **11925 Promenaadi kergliiklustee kogupikkusega 0,515 km** ei vasta riigi kergliiklustee tunnustele.

Valla taotluse saab rahuldada. Kohalike elanike ja ettevõtete huvides on vallal teede omanikuna võimalik efektiivsemalt korraldada aruandes hinnatud teedel liiklust - kergliiklusteede võrgustikku arendamist külgnevalt sõiduteega, parkimise korraldamist kui ka ühtset teehoiu.

11925 Promenaadi kergliiklustee kogupikkusega **0,515 km** üleandmisel kohalikuks teeks antakse Saku vallale iga-aastaselt Transpordiameti eelarve vähendamisenä riigipoolset toetust kogusummas **1099 eurot**.

Riigiteega kinnisasja võõrandamine kohaliku omavalitsusele põhjustab muudatuse riigiteede nimekirjas, mis on kinnitatud ja mida muudetakse majandus- ja taristuministri määrusega nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Taristuminister on oma kirjaga 27.07.2026 nr 19-29/26/2822 vastava nõusoleku andnud.

Riigiteede nimekiri muudetakse peale Transpordiameti peadirektori käskkirja alusel teega kinnisasjade omaniku vahetuse notariaalset tehingut.